

Ovttasbargoforum kulturmuittuid várás

OVTTASBARGU

REGISTREREN

MUSEA

JUOHKKIN

Govva: Anette Pedersen

Pilotprošeavttat leat oassi Riikaantikvára rahččama jagiid 2002 – 2004 juksat buriid kulturmuittobargovdamearkkaid gielddain. Prošeavttaid áigumuš leamaš:

◆ ovánahttit buori ovttasbarggu báikkálaččat jiešguđet rahččiid gaskka juksat eanet máhttu kulturmuittuid ja kulturbirrasa hárrái ja mo daid hálddašit ja

◆ geavahit ovttasbargovugiid hukset nana gelbbolašvuoda-birrasiid guhkkit áigái.

Oktavuodaolbmot

Riikaantikvaras:

Sissel Carlstrøm og

Kari Vartdal Opsvik

Tlf.: 22 94 04 00

www.riksantikvaren.no

DEANU GIELDA Ovttasbargoforum kulturmuittuid várás

Deanu gielda vuitti Kulturmuittobeavvi báikkášumi 2003 gilvalettiin badjel 90 eará doaluin iešguđet báikkiin riikas. Lei Europaráđđi guhte 1985is álggahii oktasaš europalaš kulturmuittobeavvi, ja Norga lea oassálastán 1996 rájes. 2003 jagi fáddá lei «Min medisiinnalaš kulturárbi». Deanu gielda fuopmášuhtii boarrásiidsiidda Juovlavuonas. Prográmmas ledje divudanbarggut, ámbulansabálvalus ja saniteht-anissoniid báikkálaš bargu. Boares medisiinnalaš ávdnasiid govvašájáhus čájehii veahá dearvvasvuodaásahusaid Deanus mo dat leamaš áiggiid čađa. Ja mánát ge sáhte váldit mielde «buohcci» eallideaset «guovččabuohccivissui».

Seammá jagi čadahii Deanu gielda maiddá pilotprošeavtta Riikaantikvara gohčuma mielde. Prošeaktaovddasvástideaddji lei Deanu musea jodiheaddji ja bargu goalustuvvui Deanuvuonaprošeaktabargui ja Ođđa mánggagaveavahusplánabargui Deanučázadaga várás. Gielddas leat áhahuvvon njealljenuppelohkái gilisearvvit ja leamaš buorit ovttasbargovásáhusat gieldda ja serviid gaskka earret eará Báikkálaš Agenda 21 barggu olis. Pilotaprošeavtta bokte leamaš gielddas áigumuš áhahit foruma báikkálaš kulturmuittosudjalanbarggu várás, gávnadanbáiki báikkálaš ja guovllulaš rahččiide. Foruma galgá ovddidit gelbbolašvuoda sáhkavuoruid ja kurssaid bokte earret eará mo kulturmuittuid registreret.

Sámi kultuvrra árbbevirolaš máhtolašvuolta eallimis vuonain ja johkagáttiin lea duššamin. Dainna lea ge sávvamis ahte fatnasat, guollebivdobiergasat, oaffargeadggit ja eará mearrasámi ja johkasámi kulturbirrasa muittut registrerejuvvojit. Bargo sáhtá leat oassin museabargui ja nu šaddat earáide ge ávkin.

Prošeavtta olis čadahuvvojedje gávnadeamit main ledje iešguđet fáddát. Mat leat kulturmuittut ja makkárat gávdnojit Deanuleagis? Mo registreret dáid muittuid (registrerenskovit, kártiimerken, GPS geavaheapmi) Bálgáid registreren ja merken ja báikenammadutkan ja –čohkken leamaš maiddá fáddán.

Oktavuodaolmmoš Deanu gielddas:

Svein Ottar Helander, svein.ottar.helander@tana.kommune.no

Oktavuodaolmmoš Deanu museas:

Anette Pedersen, anette.pedersen@tana.kommune.no

Leŋkket:

www.tana.kommune.no

www.kulturminnedagen.net

Kulturarven i lokalmiljøet

SAMARBEID

REGISTRERING

MUSEUM

FORMIDLING

TANA KOMMUNE

Samarbeidsforum for kulturminner i Tana

Foto: Anette Pedersen

Pilotprosjektene er en del av Riksantikvarens satsing i årene 2002-04 for å få eksempler på godt kulturminnearbeid i kommunene. Målene med prosjektene har vært:

- ♦ å utvikle et godt samarbeid mellom ulike aktører lokalt for å få mer kunnskap om kulturminner og kulturmiljø, og forvaltning av disse og
- ♦ å bruke samarbeidsmodellene til å bygge opp kunnskapsmiljø som er mest mulig robuste på lang sikt.

KONTAKTPERSONER HOS

RIKSANTIKVAREN:

Sissel Carlstrøm og

Kari Vartdal Opsvik

Tlf.: 22 94 04 00

www.riksantikvaren.no

Tana kommune vant Kulturminnedagens pris 2003 i konkurranse med mer enn 90 arrangementer rundt om i landet. Det var Europarådet som i 1985 tok initiativ til en felles europeisk kulturminnedag, og Norge har vært med siden 1996. Temaet for 2003 var «Vår medisinske kulturarv». Tana kommune tok utgangspunkt i aldershjemmet i Austertana. Programmet omfattet restaureringsarbeidet, ambulansetjenesten og sanitetskvinnerenes arbeid lokalt. En utstilling av gammelt medisinsk utstyr og en fotoutstilling viste glimt fra helseinstitusjoner i Tana gjennom tidene. Og barna kunne ta med «syke» kosedyr til «bamsesykehuset».

Samme år gjennomførte Tana kommune også et pilotprosjekt på oppdrag fra Riksantikvaren. Prosjektansvarlig var lederen på Tana museum og arbeidet ble knyttet opp til arbeidet med Tanafjordprosjektet – Utvikling av næring og kultur i Tanafjorden og Ny flerbruksplan for Tanavassdraget. Det er etablert fjorten bygdelag i kommunen og det har vært gjort gode erfaringer i samarbeidet mellom kommunen og bygdelagene, blant annet som en del av Lokal Agenda 21-arbeidet. Gjennom pilotprosjektet ønsket kommunen å etablere et forum for lokalt kulturminnevernarbeid, en møteplass for lokale og regionale aktører. Forumet skal drive kunnskapsformidling i form av foredrag og kurs bl.a. i registrering av kulturminner.

Den samiske kulturens kunnskap om tradisjonell livsførsel ved fjord og elv er i ferd med å forsvinne. Derfor er det ønskelig at båter, fiskeredskaper, offersteiner og andre minner knyttet til det sjøsamiske og det elvesamiske kulturområdet blir registrert. Arbeidet vil kunne inngå som en del av formidlingen ved museet og bli gjort tilgjengelig på den måten.

Innenfor prosjektet ble det gjennomført flere samlinger med ulike tema. Hva er kulturminner og hvilke finnes i Tanadalen? Hvordan registrere disse minnene (registreringsskjema, kartfesting, bruk av GPS) Registrering og merking av stier og stedsnavngransking og -innsamling var også tema for samlinger.

KONTAKTPERSON I TANA KOMMUNE:

Svein Ottar Helander, svein.ottar.helander@tana.kommune.no

KONTAKTPERSON VED TANA MUSEUM:

Anette Pedersen, anette.pedersen@tana.kommune.no

Lenker:

www.tana.kommune.no

www.kulturminnedagen.net